

ที่ นร ๐๕๐๔/ กํอ.๖

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี  
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

กันวารม ๒๕๕๕

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภากาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “พระพุทธศาสนา กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศไทย”

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาพักรົງນ ທີ່ປະເທດ ເສດຖະກິດ ແລະ ສັນຄົມແຫ່ງຊາດ ທີ່ສກ 0001/ເຕຕໂລ  
ลงวันທີ ๑๙ ກັນຍານ ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วช ๐๒๐๔/๓๘๖๖  
ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตามที่ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “พระพุทธศาสนา กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศไทย” ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดเจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอผลการพิจารณาและผลการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตีความ ความลับอุบัติประภูมิตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ว่า

๑ รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภากิจกรรมและสังคมแห่งชาติ

๒ รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาศาสตร์แห่งชาติ และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวง  
วัฒนธรรมทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภากาชาดไทยฯ ให้กับ  
สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อให้สามารถดำเนินการตามที่ได้รับทราบ แต่ขอขอบคุณสภากาชาดไทยฯ  
และสังคมแห่งชาติที่พร้อมความเห็นและผลการพิจารณาของกระทรวงวัฒนธรรมทางเว็บไซต์ของ  
สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

### ขอแสดงความนับถือ

John

(นายอําพน กิตติอําพน)  
เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาและติดตามนโยบายพิเศษ 27  
โทร. ๐๒ ๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๕๓ โทรสาร ๐๒ ๒๔๐ ๗๔๖๖  
[www.cabinet.thaigov.go.th](http://www.cabinet.thaigov.go.th) / รัฐธรรมนูญ

27 S.A. 2555

ຮ.ອ.ຄ.ຮ. .... **ស. ឃ. ស. ឃ. ឃ.**  
អ.ល.ស.ា.ង. .... **ស. ឃ. ស. ឃ. ឃ.**  
ធម. .... **ស. ឃ. ស. ឃ. ឃ.**  
អ.ក.ក.ំ. .... **ស. ឃ. ស. ឃ. ឃ.**  
ប.គ. .... **ស. ឃ. ស. ឃ. ឃ.**  
ឧ.ប.ព.ិ.ន. ....

**เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะกรรมการตีความ  
ในเรื่องที่สภากำกับดูแลศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/  
ความเห็นต่อคณะกรรมการตีความ**  
**เรื่อง พระพุทธศาสนา กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศไทย**

ด้วยสภากำกับดูแลศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะกรรมการตีความ เรื่อง พระพุทธศาสนา กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรม ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสภากำกับดูแลศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อความเห็นของสภากำกับดูแลศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภากำกับดูแล	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการ ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑. รัฐบาลควรนำหลักธรรมาของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอริยมรรค และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรัสเป็นอุดมการณ์ของชาติ ซึ่งนำการบริหารและการพัฒนาประเทศไทย การดำเนินชีวิตของคนไทยทุกรุ่นตับ เพื่อนำประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก	๑. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภากำกับดูแลศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะ ควรทำความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัติ
๒. รัฐบาลควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับชาติควรมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีหน่วยราชการ องค์กรที่เกี่ยวข้องภาคศาสนา ภาคประชาชน สังคม และภาคประชาชน ร่วมเป็นกรรมการ มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง โดยกำหนดดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ มีการติดตามประเมินผล และการติดตามผลเป็นประจำ	๒. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภากำกับดูแลศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยจะต้องกำหนดบทบาท หน้าที่ โดยเฉพาะงบประมาณให้กับหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาพัฒนาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการ ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. รัฐบาลควรจัดทำแผนทำนุบำรุงส่งเสริม พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ถวายเป็นพุทธบูชา ในมหามงคลสมัยเฉลิมฉลองพุทธชยันตี ๒,๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า โดยให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม รัฐบาลควรประกาศให้ประเทศไทยเป็นเมือง พระพุทธศาสนา เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา ของโลก	๓. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔. รัฐบาลควรส่งเสริมการจัดตั้งและการ ดำเนินงานของสมัชชาชาวพุทธแห่งชาติ และ สมัชชาชาวพุทธประจำจังหวัด เพื่อเป็นกลไกที่ สำคัญในการพัฒนาชาวพุทธให้เป็นชาวพุทธผู้รู้ ผู้ดีน ผู้บึกบาน เพื่อให้พระพุทธศาสนามีความ เข้มแข็ง เป็นพลังที่สำคัญ ในการพัฒนาสังคม ให้เป็นสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข ประเทศชาติมี ความมั่นคง	๔. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๕. รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการบัญญัติว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ในมหามงคลสมัยเฉลิมฉลองพุทธชยันตี ๒,๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า	๕. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๖. รัฐบาลควรส่งเสริมสถาบันหลักแห่งความ มั่นคงของชาติ คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนา ประจำชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้มี ความมั่นคงสิทธิสถาพรตลอดไป ความสำคัญ ของ ๓ สถาบัน ปรากฏอยู่ในธงไตรรงค์ ซึ่งเป็น <sup>ธงชาติไทย</sup>	๖. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๗. รัฐบาลควรใช้มิติทางศาสนาและปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ในการป้องกันและแก้ไขสังคม โดยเฉพาะ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	๗. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาพัฒนาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการ ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๙. ประเทศไทยควรเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ และการเข้าสู่ประชาคมโลก โดยสร้างสรรค์ แผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง พัฒนาแผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินแห่งปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้พร้อมด้วยคุณภาพและคุณธรรม พัฒนา สังคมให้มีความสงบเรียบร้อย เป็นสังคมแห่ง ความสงบสุข อยู่ร่วมกันด้วยความเมตตาเอื้อ อาทิตย์ต่อกัน เป็นประเทศที่มีความ เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง	๙. เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

### ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

พระพุทธศาสนา กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่ภาครัฐบาล กระทรวง กรมต่าง ๆ ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการขับเคลื่อนกัน อย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดทำเป็นโครงการต่าง ๆ เช่น

๑ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้จัดการส่งเสริมการ เรียนรู้ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง ในหลากหลายกิจกรรม ประกอบด้วย

๑.๑ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาศักยภาพชุมชน ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงด้วย ICT ระหว่างกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

๑.๒ กิจกรรมการขยายผลแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง “หลักสูตร การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ด้วยศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนของประเทศไทย

๑.๓ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดทำที่วิชุมชน และหลักสูตรเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพ ของชุมชน

๑.๔ การจัดทำสถานีโทรทัศน์ไอซีทีวี “ICTV Chumchon.com”

๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนิน มาตรการ/โครงการสำคัญประเดิมการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ การพัฒนาคน เพื่อเสริมสร้างทุนทางปัญญาอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับโครงการตามยุทธศาสตร์ พม. พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗

๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งส่วนกลางและการขับเคลื่อนในภูมิภาค ตามภารกิจของหน่วยงาน ได้แก่

๓.๑ หน่วยงานส่วนกลาง เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งขึ้นโดย กก.สศช. เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศไทยของเศรษฐกิจพอเพียง จัดตั้งขึ้นโดยมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ เพื่อเป็นแกนกลางประสานบูรณาการการขับเคลื่อนให้มีประสิทธิภาพ

๓.๒ หน่วยงานที่ดำเนินการตามภารกิจ อาทิ ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรการศึกษา ทั้งการศึกษาระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งมีการตั้งศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ด้านเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งได้ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการบริหารการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการส่งเสริมบทบาท อปท. และประชาชน ในการนำหลักปรัชญา สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ สำนักงานสนับสนุนกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน [(องค์การมหาชน) (พอช.)] ที่ดำเนินการประสาน/สนับสนุน การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการ

๔ กระทรวงการต่างประเทศ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเวทีระหว่างประเทศ ช่วงปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๕ ดังนี้

๔.๑ ปี ๒๕๕๐ - ได้เปิดตัวรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย (Thailand Human Development Report) ประจำปี ๒๕๕๐ ที่มีชื่อรายงานว่า “เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน”

๔.๒ การจัดให้คณะผู้แทนจาก ๖ ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม จีน (ตอนใต้) และไทย จำนวน ๒๔ คน ได้ดูงานที่โครงการส่วนพระองค์ส่วนจิตรลดยาและโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวราราม อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่จังหวัดชลบุรี รวมถึงการเยี่ยมชมชุมชนเข้มแข็งตัวอย่างที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดระยอง โดยเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของโครงการบัวแก้วสัมพันธ์ในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง หรือ GMS

๔.๓ ปี ๒๕๕๑ - การนำเสนอหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อที่ประชุมว่าด้วยการค้าและการพัฒนาแห่งสหประชาติ (UNCTAD) ครั้งที่ ๑๒ ณ กรุงอัมรัตนารักษ์ สาธารณรัฐไทย ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑

๔.๔ ปี ๒๕๕๒ - กระทรวงการต่างประเทศสนับสนุนมูลนิธิธรรมรัฐฯ จัดประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๒ เพื่อนำเสนอร่างแนวทางการพัฒนาแห่งชาติ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความเข้าใจอันดีในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทางเลือกเพื่อการพัฒนา ตามภูมิปัญญาตะวันออก ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายหน่วยงานด้านการวางแผนนโยบาย สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

๔.๕ โครงการบัวแก้วสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน (ASEAN Buakaew Roundtable International 2009) ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๒ เพื่อเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างความสัมพันธ์ในระดับผู้บริหารในกลุ่มประเทศ สมาชิกอาเซียน โดยมีผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนจากสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ เข้าร่วมโครงการฯ

๔.๖ ปี ๒๕๕๔ - โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “เศรษฐกิจพอเพียง สู่นานาชาติ” ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ของประเทศไทยและนานาชาติให้สามารถอยู่ได้ในระยะยาว สถาโลกาภิวัฒน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลก ทั้งยังเป็นการเผยแพร่พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระมหากรุณาธิคุณพระราชทาน “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ให้คนไทยและ นานาชาติได้นำไปปฏิบัติแก้ไขปัญหาความยากจน และเป็นหลักการในการพัฒนาชุมชน ทุกระดับสู่ความมั่นคง

๔.๗ ปี ๒๕๕๕ - ในโอกาสที่นายสุรพงษ์ โตวิจารชัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำกลุ่มประเทศ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM Summit) ครั้งที่ ๑๖ ณ กรุงเตหะราน ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ รัฐมนตรีว่าการฯ ได้กล่าวถ้อยแถลงแสดงวิสัยทัศน์ของไทยในหัวข้อ “Sustainable Peace through Shared Global Management” ต่อที่ประชุม โดยได้กล่าวถึงความท้าทาย ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ศักยภาพของขบวนการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดในการรับมือกับสิ่งท้าทาย ดังกล่าว และในการสร้างสันติภาพ รวมทั้งแนวทางของประเทศไทยในการส่งเสริมสันติภาพ โดยเฉพาะการสร้างเงื่อนไขที่เกื้อกูลต่อสันติภาพ โดยรัฐมนตรีว่าการฯ ได้ใช้โอกาสดังกล่าว ย้ำกับที่ประชุมว่า ไทยได้ยึดมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทาง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทำให้สามารถต้านทานและพื้นตัวจากวิกฤตต่าง ๆ อีก อาทิ ความมั่นคงอย่างเศรษฐกิจและปัญหาอุทกภัยมาได้เป็นอย่างดี ไทยพร้อมที่จะแบ่งปัน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศที่ระหว่างประเทศ

## ๕ กระทรวงกลาโหม ได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๕.๑ พบ.ทบ. ได้มอบนโยบายด้านกิจกรรมพลเรือนปี ๒๕๕๖ ให้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นด้านคุณธรรม มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาสอดแทรกการฝึกอบรมในหน่วยทหารให้กับทหารประจำการ พร้อมทั้งการนำหลักธรรมาภิยมรรค (หนทางดับทุกข์) มาปลูกฝังให้กำลังพลและครอบครัวได้มีแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมได้อีกทางหนึ่ง

๕.๒ กระทรวงกลาโหมสนับสนุนการเฉลิมฉลองพุทธชัยันตี ๒,๖๐๐ ปี โดยการสนับสนุนกำลังพลร่วมกิจกรรมที่ท้องสนามหลวง ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และให้กำลังพลฝึกอบรมความรู้ด้านศาสนาในหน่วย

๕.๓ พบ.ทบ. ได้มอบนโยบายด้านกิจกรรมพลเรือนปี ๕๖ ให้กำลังพลแสดงออกถึงความจริงจังรักภักดี การเหติทูนและการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบัน พระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส รวมทั้งปกป้องมิให้มีการล่วงละเมิดพระบรมเดชานุภาพ อย่างเต็มขีดความสามารถ นอกจากนี้ยังน้อมนำแนวทางพระราชทานเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ให้ชุดปฏิบัติการกิจกรรมพลเรือนนำไปปรับใช้กับประชาชนในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการแก้ไขปัญหาระหว่างทหารกับประชาชนเพิ่มมากขึ้น

๕.๔ กร.ทบ. ได้ปรับปรุงหลักนิยม กร. เมื่อปี ๒๕๕๗ ให้ดำเนินงาน สนับสนุนและส่งเสริมงานศาสนาพร้อมงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทุกโครงการ เป็นลำดับแรก เน้นการนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาเผยแพร่ในพื้นที่และสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนในโอกาสเดียวกันจึงเป็นการพัฒนาทั้งคนและพื้นที่ สำหรับเตรียมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ไทยเป็นผู้นำด้านแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๖ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาการเกษตร รวมทั้งเกษตรกรให้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริสماเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันและพัฒนาอาชีพของตนเอง โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรมในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและดำเนินชีวิต ด้วยการพึ่งพาตนเองได้ ทั้งในระดับครัวเรือน และชุมชน รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันที่ดีพร้อมรับ ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม กับสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และภูมิสังคมและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้มีการจัดทำเป็น (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานทั้งภายใน และภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาการเกษตรจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันจัดทำและกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และมาตรการ ทั้งนี้ เพื่อสร้างให้เกิด ความเป็นเอกภาพ เกิดการบูรณาการในการขับเคลื่อนงานการบริหารและพัฒนาการเกษตร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร รวมทั้งสังคมไทยให้มีความสมดุลและยั่งยืนต่อไป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการ เช่น

๖.๑ พัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตเกษตรกร โดยใช้หลักการทำงาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๖.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรให้กับเกษตรกร และนักเรียน ให้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริスマำเป็น แนวทางในการดำรงชีวิตประจำวันและพัฒนาอาชีพของตนเอง

๗ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักธรรม ของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๗.๑ โครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันอาทิตย์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสเข้าวัดในวันอาทิตย์ ให้ประชาชนได้ใกล้ชิดพระพุทธศาสนา ได้พบพระภิกษุสงฆ์ เพื่อฟังพระธรรมเทศนา โดยประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เจริญจิตภาวนา รักษาศีล ร่วมเสริมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม

๗.๒ โครงการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา สามารถนำหลักธรรมทางศาสนาไป พัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม

๗.๓ โครงการลานบุญล้านปีญญา เกิดจากรัฐบาลมีนโยบายสำคัญ ที่จะนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ที่ประชาชนควรนับถือไปเผยแพร่ให้เข้าถึงคนรุ่นใหม่

๗.๔ โครงการส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ โดยได้เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การปฏิบัติธรรม การฟังพระธรรมเทศนา การเจริญพระพุทธมนต์ข้ามปี นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมสถาบันหลัก แห่งความมั่นคงของชาติ ได้แก่

๗.๔.๑ สถาบันศาสนา มีโครงการจัดงานสักปด้าห์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลมหาชูบูชา โครงการจัดงานสักปด้าห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา โครงการจัดงานสักปด้าห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลอสាពหูชาและเข้าพรรษา

๗.๔.๒ สถาบันพระมหาภัตtriy มีโครงการที่สำคัญ และเกี่ยวข้อง เช่น การจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ธันวาคม การจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ การจัดงานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ๒๘ กรกฎาคม การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒ เมษายน

คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ ของกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับเรื่อง “พระพุทธศาสนา กับ ปัจจัยของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศไทย”

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วถ้วน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายอमพน กิตติอัมพน)  
เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

บันทึก  
วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๕  
เวลา ๑๕.๓๐ น.  
ผู้ลงนาม: ดร. อรุณรัตน์ ใจดี  
ผู้อนุมัติ: ดร. อรุณรัตน์ ใจดี  
ผู้ตรวจสอบ: ดร. อรุณรัตน์ ใจดี  
ผู้รับผิดชอบ: ดร. อรุณรัตน์ ใจดี